

ANATOMIYA FANINI O'QITISHDA VIRTUAL REALLIK TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISHNING O'QUV JARAYONI SAMARADORLIGIGA TA'SIRI

Olimov J.O.

Central Asian Medical University Davolash yo'nalishi talabasi

Ilmiy rahbar – Central Asian Medical University

Norma I va topografik anatomiya kafedrası assistenti Boboyev M.M.

Kirish. Anatomiya fani tibbiy ta'limning asosiy va poydevor fanlaridan biri hisoblanadi. Talabalarda to'g'ri anatomik tasavvurlarni shakllantirish, ularning keyingi klinik amaliyotdagi muvaffaqiyatli faoliyati uchun muhim omildir. An'anaviy ta'lim metodlari, jumladan ma'ruza, rasmi atlaslar va preparat bilan ishlash amaliyoti ba'zi hollarda murakkab anatomik tuzilmalarni to'liq anglash imkonini bermaydi. Virtual reallik (VR) texnologiyalarining jadal rivojlanishi esa tibbiy ta'limda anatomik bilimlarni yanada aniq, vizual va interaktiv tarzda o'rgatish imkonini yaratmoqda. VR qurilmalari, xususan, maxsus ko'zoynaklar yordamida 3D fazoviy modellar asosida mashg'ulotlar o'tkazish talabalarda chuqur bilim shakllanishiga, mustaqil tahliliy fikrlashga va o'quv jarayoniga faol jalb etilishiga xizmat qilmoqda. Shuning uchun, VR texnologiyalaridan foydalanishning samaradorligini o'rganish bugungi kunda dolzarb ilmiy-amaliy masalalardan biridir.

Tadqiqot maqsadi. Anatomiya fanini o'qitishda virtual reallik texnologiyalaridan foydalanishning samaradorligini baholash, ularni an'anaviy ta'lim usullari bilan solishtirish va talabalarining bilim darajasi, o'quv motivatsiyasi hamda vizual tafakkuriga bo'lgan ta'sirini aniqlash.

Materiallar va usullar. Tadqiqot 2023–2024 o'quv yili davomida Central Asian Medical Universityda olib borildi. Unda "Normal anatomiya" fanini o'rganayotgan 100 nafar ikkinchi bosqich talaba ishtirok etdi. Talabalar ikki eksperimental guruhga bo'lindi: birinchi guruhda an'anaviy o'qitish metodlari (ma'ruza, laborator mashg'ulot, darslik va atlaslar bilan ishlash) qo'llanildi, ikkinchi guruhda esa virtual reallik texnologiyalaridan foydalangan holda 3D-modellar bilan o'rgatish amalga oshirildi. O'quv yakunida ikki guruhning test natijalari, mustaqil fikrlash ko'nikmalari va darsga qiziqish darajalari solishtirildi. Ma'lumotlar statistik jihatdan tahlil qilindi.

Tadqiqot natijalari. Virtual reallik texnologiyalari asosida o'qitilgan talabalar guruhida anatomik bilimlarning o'zlashtirilish darajasi an'anaviy usulda ta'lim olganlarga nisbatan sezilarli darajada yuqori bo'ldi. Maxsus testlar natijalariga ko'ra, VR guruhidagi talabalar o'rtacha 24% yuqori ball ko'rsatdi. Shuningdek, ushbu guruhda mustaqil ishlashga intilish va mavzuga bo'lgan qiziqish 35% ga oshganligi qayd etildi. Vizual modellar va interaktiv vositalar orqali berilgan darslar talabalarda fazoviy tasavvurni kuchaytirgan, bu esa amaliyotda anatomik strukturalarni to'g'ri aniqlashga yordam bergan.

Xulosa. Anatomiya fanini o'qitishda virtual reallik texnologiyalaridan foydalanish ta'lim jarayonining samaradorligini oshiradi, talabalarda chuqur va mustahkam bilim hosil bo'lishiga, o'quv jarayoniga bo'lgan ijobiy munosabat shakllanishiga xizmat qiladi. VR asosidagi o'quv vositalari an'anaviy metodlarni to'ldiruvchi samarali yondashuv sifatida ta'lim tizimiga integratsiya qilinishi zarur. Tadqiqot natijalari ushbu yondashuvning amaliyotda keng qo'llanishi mumkinligini isbotlaydi.